

1996
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ.

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΟΥ

ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΑΥΤΟΥ

Κ. ΚΑΡΑΓΑΝΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ

ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΝ ΕΤΟΣ 1872—73

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ,

Ἀναγνώσθεισα ἐν τῇ ἐπετείῳ Πανηγύρει
τῇ 13 Μαΐου 1873,

ΚΑΙ

ΛΟΓΟΣ

ΗΡΟΚΛΕΟΥΣ ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ

ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΝΤΟΣ ΤΗΝ ΠΡΟΕΔΡΕΙΑΝ

ΔΙΑ ΤΟ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΝ ΕΤΟΣ 1873—74.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Α. ΚΟΡΟΜΗΛΑ.

(Ὅδῳ Περμποπαζάρου Ἀριθμ. 41).

1873.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ.

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΟΥ

ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΑΥΤΟΥ

Κ. ΚΑΡΑΓΑΝΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ

ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΝ ΕΤΟΣ 1872—73

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ,

Ἀναγνωσθεῖσα ἐν τῇ ἐπετείῳ Πανηγύρει

τῇ 13 Μαΐου 1873,

ΚΑΙ

ΛΟΓΟΣ

ΗΡΟΚΛΕΟΥΣ ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ

ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΝΤΟΣ ΤΗΝ ΠΡΟΕΔΡΕΙΑΝ

ΔΙΑ ΤΟ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΝ ΕΤΟΣ 1873—74.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Α. ΚΟΡΟΜΗΛΑ.

(Ὁδὸς Περμποπαζάρου Ἀριθμ. 11).

1873.

Φιλόμουσος Ὀμήγυρις!

Ἡ Ἀνατολή ἀπονεαρχωμένη καὶ ὑπὸ τῆς ἀμαθείας πιεζομένη ἀπώλεσε τὴν ἐνέργειαν καὶ ζωτικότητα αὐτῆς. Τοιοῦτος ἦτο ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς πατρίδος ἡμῶν ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας.

Δὲν δυνάμεθα νὰ ἐξετάσωμεν ἐνταῦθα ἂν ὁ χαρακτηρισμὸς οὗτος ἦτο καθ' ὅλα δίκαιος· δυστυχῶς ὅμως, ἐκτὸς μικρῶν τινῶν ἐξαιρέσεων, ἐστηρίζετο ἐπὶ τῆς πραγματικῆς καταστάσεως τῆς Ἀνατολῆς.

Καὶ ἡ κατάστασις μὲν αὕτη ὡς προϊὸν μακροῦ παρελθόντος διαρκεῖ εἰσέτι ἐν πολλοῖς μέρεσιν αὐτῆς· ἀλλ' οὐδεὶς δύναται νὰ εἴπῃ σήμερον ὅτι ἡ Ἀνατολή ἀπώλεσε τὴν ἐνέργειαν καὶ ζωτικότητα αὐτῆς. Ἀπ' ἐναντίας ἀπὸ τινῶν ἐτῶν ἐπανῆλθεν εἰς αὐτὴν ἡ δραστηριότης ἐκείνη, ἣτις ἄλλοτε εἶχεν ἀναδείξει αὐτὴν τὴν πρώτην κοιτίδα τοῦ πολιτισμοῦ. Ἀπὸ τινῶν ἐτῶν εἰς ὅλας τὰς τάξεις τῆς κοινωνίας, μεταξὺ ὅλων τῶν ἐθνῶν τῶν

κατοικούντων ἐν Ἀνατολῇ, ἡ κίνησις καὶ ἡ ἐνέργεια ἀντικατέστησαν τὴν νωθρότητα καὶ τὴν ἀκηδεσίαν. Ὁ δὲ ἐνδοξος Κυριάρχης αὐτῆς Σουλτὰν Ἀβδούλ-Ἀζίζ καὶ ἡ πεφωτισμένη αὐτοῦ Κυβέρνησις διὰ παντός μέσου ἐνθαρρύνουσι καὶ ὑποστηρίζουσι τὰς ὑπὲρ τῆς ὕλικῆς καὶ διανοητικῆς ἀναπτύξεως προσπάθειας τῶν κατοίκων αὐτῆς.

Ἐν τῶν φαινομένων τῆς νέας ταύτης ζωῆς τῆς Ἀνατολῆς, τὸ οὐσιωδέστερον ἴσως ὄλων, εἶναι ἡ πανταχόσε ἀναγέννησις τῆς φιλομαθείας· πάντες ἐννοοῦμεν ὅτι πρέπει νὰ μάθωμεν πλείοτερα τῶν ὄσων ἔμαθον οἱ πατέρες ἡμῶν, πάντες ζητοῦμεν νὰ βελτιώσωμεν ἡμᾶς αὐτούς, καὶ ὀλίγιστοι εἰσὶν ἤδη ἐν Ἀνατολῇ οἱ μὴ ἐπιθυμοῦντες νὰ γίνωσι καλλίτεροι τῶν πρὸ αὐτῶν.

Καὶ ἂν ἀκόμη δὲν ὑπῆρχε παρ' ἡμῖν σήμερον καὶ ὕλική ἀνάπτυξις ἀνωτέρα τοῦ παρελθόντος καὶ ἂν δὲν ἦτο πασιφανῆς ἡ πρόοδος ὄλων τῶν τάξεων τῆς κοινωνίας, ἡ ὑπαρξίς μόνη τοῦ αἰσθήματος τούτου τῆς φιλομαθείας ἤθελεν ἀρκέσει ἵνα δείξῃ τρανότατα ὅτι ἡ Ἀνατολή δὲν εὐρίσκεται πλέον εἰς τὴν ἀπελπιστικὴν ἐκείνην θέσιν, εἰς ἣν ἔθετον αὐτὴν πάντες πρὸ τινῶν ἐτῶν. Ἀλλὰ τὸ αἶσθημα τοῦτο καίτοι ἀρτιγενὲς παρήγαγεν οὐχ ἥττον σπουδαῖα ἀποτελέσματα. Πρὸς

οἰανδήποτε διεύθυνσιν τῆς ἀνθρωπίνου ἐνεργείας ἂν στρέψωμεν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν, θέλομεν εὖρει αὐτὴν προοδεύσασαν γιγαντιαίοις βήμασι. Καὶ ὑπάρχει μὲν ἐν αὐτῇ ἀκανόνισόν τι, ὅπερ δύναται νὰ δώσῃ ὑπόνοιαν στασιμότητος· ἀλλ' ὅταν τις παρατηρήσῃ αὐτὴν μετὰ πλείονος προσοχῆς πείθεται ὅτι τείνει εἰς τὰ πρόσω. Τὸ ἀκανόνιστον δὲ τοῦτο δεικνύει τρανότερον τὴν ἐπιθυμίαν ἵνα ταχύτερον πλησιάσωμεν εἰς τὸ σημεῖον τῆς προόδου, εἰς τὸ ὁποῖον ἐφθασαν τὰ πεπολιτισμένα ἔθνη· ὡς δὲ τὸ πτηνόν, ὅπερ πρῶτον ἐξέρχεται τῆς εἰρκτῆς αὐτοῦ, ἵπταται ἀκανονίστως, οὕτω καὶ ἡμεῖς πρὸ ὀλίγου αἰσθανθέντες καλῶς τὴν ἀξίαν τοῦ πολιτισμοῦ σπεύδομεν κατ' ἀρχὰς ἄνευ συστήματος καὶ ἄνευ προμεμελετημένου σχεδίου, ὅπως ταχύτερον φθάσωμεν εἰς αὐτόν, βαδίζοντες δὲ σχηματίζομεν συγχρόνως τὸ σύστημα ἐπὶ τοῦ ὁποίου κανονίζομεν τὴν πρὸς αὐτόν περαιτέρω πορείαν μας.

Τῶν ἰδεῶν καὶ αἰσθημάτων τούτων προῖον ὁ Σύλλογος ἡμῶν ἠκολούθησε καὶ κατὰ τὸ λῆγον ἔτος τὴν αὐτὴν προοδευτικὴν ὁδὸν ἦν καὶ κατὰ τὰ παρελθόντα. Καὶ ἐξέτεινε μὲν ἀφ' ἑνὸς τὸν κύκλον τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ, ἐσυστηματοποίησε δ' ἀφ' ἑτέρου τελειότερον διαφόρους αὐτοῦ ἐργασίας, προσπαθῶν ἵνα

φανῆ οὕτως ἄξιος τοῦ ὑψηλοῦ σκοποῦ, ὃν ἀνεδέχθη, καὶ ὑποστηρίξῃ, διὰ παντός δυνατοῦ εἰς αὐτὸν μέσου, ἠθικῶς τε καὶ ὑλικῶς, τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ αἰσθήματος τῆς φιλομαθείας καὶ τὴν διάδοσιν τῆς παιδείας.

Τὴν πορείαν ταύτην τοῦ Συλλόγου καὶ τὰ παρ' αὐτοῦπραχθέντα κατὰ τὸ λῆγον ἔτος καθυποβάλλοντες ὑμῖν σήμερον, θεωροῦμεν ἡμᾶς αὐτοὺς εὐτυχεῖς, διότι, ὡς ὑπεσχέθημεν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, πράττομεν τοῦτο ἐν τῷ κτιρίῳ τὸ ὁποῖον ὁ Σύλλογος ἤγειρε τῇ συνδρομῇ τῶν γενναίων καὶ φιλομούσων ὁμογενῶν.

Συμπληρῶν δὲ σήμερον δωδεκάδα ὁλόκληρον ἔτων ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτοῦ συμπληροῦ συγχρόνως ὁ Σύλλογος τὸν ἀποστολικὸν ἀριθμὸν τοῦ ἀνεστίου αὐτοῦ βίου. Ἐγκαινιάζων δὲ ἴδιον κτίριον οὐ μόνον ἐξασφαλίζει τὴν ὑπαρξιν αὐτοῦ, ἀλλ' εὐρίσκει ἐν αὐτῷ πλείστας ὄσας εὐκολίας καὶ ἀπαλλάττεται τῶν δυσκολιῶν, ἅς ἀπῆντα ἐν τῷ περιωρισμένῳ οἰκοδομήματι, ἐν ᾧ μέχρι σήμερον εἰργάζετο, καὶ αἵτινες ἐμπόδιζον τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ καὶ τὴν πλήρη αὐτῶν τακτοποίησιν.

Ἐκφράσαντες δὲ ἤδη πολλάκις τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ Συλλόγου, πρὸς τοὺς συνδραμόντας ὑπὲρ τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ κτιρίου

τούτου, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα θέλουσι μένει διαρκῶς ἀναγεγραμμένα ἐν τῇ κτιτορικῇ αὐτοῦ βίβλῳ, νομίζομεν καθήκον ἡμῶν, πρὶν ἢ μεταβῶμεν εἰς τὴν ἐκθεσιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ λῆγοντος ἔτους ἵνα ἐκφράσωμεν ὡσαύτως τὰς εὐχαριστίας τοῦ Συλλόγου καὶ πρὸς ἐκείνους, οἵτινες ἐφιλοξένησαν ἡμᾶς κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη καὶ ἰδίως πρὸς τὴν Σχολὴν τῆς Παναγίας Πέρα, ἐν ᾗ ἐργαζόμεθα ἐπὶ δύο καὶ ἡμῖσι ἤδη ἔτη.

ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ.

Κατὰ τὸ λῆγον ἔτος ὁ ἀριθμὸς τῶν τακτικῶν μελῶν ἠύξησε κατὰ 121· διεγράφησαν ὅμως ἐκ μὲν τῶν ἀρχαίων 11 ἐκ δὲ τῶν νέων 2, καὶ ἀπεβίωσαν ἕτερα 2, ἢ Α Π. ὁ Μητροπολίτης Γρεβενῶν κ. Γεννάδιος, καὶ ὁ πολυμαθὴς καθηγητὴς τῆς Γαλλικῆς γλώσσης κ. Jean de Lastic· ὥστε τὸ ὄλον τῶν τακτικῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου ἀναβαίνει σήμερον εἰς 329.

Εἰς τὰ ἐπίτιμα μέλη ἀναβαίνοντα κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος εἰς 91, προσετέθησαν ὡσαύτως ἕτερα ἐννέα, τὰ πλείστα ἀνήκοντα εἰς τὸ διπλωματικὸν σῶμα τῆς πόλεως ἡμῶν. 16 δὲ νέα μέλη προσετέθησαν μεταξὺ τῶν

άντεπιστελλόντων, τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς ἀναβαίνει ἐν συνόλῳ εἰς 92.

Ἐθρήνησεν ὁμῶς ὁ Σύλλογος καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τὴν ἀπώλειαν δὴ τῶν ἀρχαιοτέρων καὶ ἐπισημοτέρων ἐπιτίμων αὐτοῦ μελῶν, τοῦ ἀοιδίμου διδασκάλου τοῦ ἔθνους ἡμῶν Κωνσταντίνου τοῦ Ἀσωπίου καὶ τοῦ μεγάλου φιλολόγου καὶ διακεκριμένου φιλέλληνοσ Saint-Marc Girardin, ὅστις κατέτριψε μέγα μέρος τοῦ βίου αὐτοῦ εἰς τὴν μελέτην τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων.

Ὡσ δεῖγμα τῆσ εὐγνωμοσύνης, ἦν τὸ ἔθνος ἡμῶν ὀφείλει πρὸσ τὸν σοφὸν αὐτοῦ διδάσκαλον, ὅστις διὰ τῶν συγγραμμάτων καὶ τῆσ διδασκαλίασ του ἐφώτισε μὲν ἡμᾶσ ἐπὶ πεντηκονταετίαν, ἐτίμησε δὲ ὡσ Ἑλληὴν ἐν Εὐρώπῃ τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα, ὁ Φιλολογικὸσ Σύλλογος ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ Ἡπειρωτικοῦ καὶ Θρακικοῦ, τοῦ Συλλόγου «Μικρᾶσ Ἀσίας» καὶ τῆσ Μακεδονικῆσ Ἀδελφότητοσ, ἐτέλεσεν ὑπὲρ τῆσ μνήμησ αὐτοῦ δημοτελεῖσ μνημόσυνον κατὰ τὴν 14 Ἰανουαρίου. Ἐξέφρασε δὲ πρὸσ τὰσ οἰκογενείασ ἀμφοτέρων τῶν ἐπιτίμων τούτων μελῶν αὐτοῦ τὴν ἐπὶ τῇ ἀποβίῳσει αὐτῶν βαθεῖαν αὐτοῦ θλίψιν, ἦν θεωρῶ καθῆκον μου ἵνα ἐκφράσω σήμερον καὶ δημοσίᾳ.

ΞΥΝΕΔΡΙΑΞΕΙΣ.

Ὁ ἀριθμὸσ τῶν συνεδριάσεων τοῦ Συλλόγου κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἀναβαίνει εἰσ 34, ὧν 24 εἰσ τακτικαὶ καὶ 10 ἔκτακτοι.

Καὶ κατὰ μὲν τὰσ τακτικὰσ ἀνεγνώσθησαν διάφοροι ἐκθέσεις τῶν ἐπιτροπῶν καὶ ἐγένοντο παρὰ διαφόρων μελῶν τοῦ Συλλόγου τὰ ἐξῆσ ἀναγνώσματα.

1) Περὶ εἰδυλλίου ὑπὸ Christ κατὰ μετὰφρασιν ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ ὑπὸ M. Παρανίκα.

2) Περὶ γενέσεωσ τῶν ιδεῶν ὑπὸ J. de Lastic.

3) Περὶ Ἀνδρέου Λιβαδηνοῦ καὶ περὶ γλωσσολογίασ ὑπὸ M. Παρανίκα (ἀναγ. 2).

4) Περὶ Παλμυρηνῶν ἀρχαιοτήτων καὶ ἐπιγραφῶν ὑπὸ Mordtmann πατρός (ἀναγ. 2).

5) Περὶ δὴ Κυζικηνῶν ἀνεκδότων ψηφισμάτων ὑπὸ Μίλλιγγεν.

6) Περὶ Ἡφαιστείων καὶ περὶ Σεισμῶν ὑπὸ I. Δε-Κιγάλα (ἀναγν. 2).

7) Περὶ Βυζαντινῶν μολυβδοβούλλων ὑπὸ Mordtmann υἱοῦ (ἀναγν. 2).

8) Περὶ τροχιοδρόμων παρὰ τοῖσ ἀρχαίοισ καὶ τῆσ μεταφορᾶσ τοῦ στόλου Μωάμεθ τοῦ Β'. εἰσ τὸν Κεράτιον κόλπον ὑπὸ A. Βερναρδάκη.

9) Περὶ τοῦ ἐμπορίου τῶν Γενοουησίων ἐν Κ/πόλει καὶ Εὐξείνῳ κατὰ τὸν Μεσαιῶνα ὑπὸ Α. Πασπάτη (ἀναγν. 3).

10) Περὶ τῶν Κυριωτέρων πηγῶν τῆς τοπογραφίας τοῦ Βυζαντίου, καὶ περὶ ἐπιγραφῶν τινῶν Γοθικῶν καὶ Βυζαντινῶν εὐρεθεισῶν εἰς Ἐξακίονιον ὑπὸ Dethier (ἀναγν. 2).

11) Περὶ τοῦ θεσμοῦ τῆς Εἰσαγγελικῆς ἀρχῆς ὑπὸ Γ. Σάρρου.

12) Παραλληλισμὸς τῶν ἠθῶν τῶν ἐπὶ Ὀμήρου Ἀχαιῶν πρὸς τὰ τῶν σημερινῶν Ἑλλήνων ὑπὸ Μ. Χουρμούζη.

13) Ἀνάλυσις τοῦ Περσικοῦ ποιήματος Πενταμέτι Ἀττάρ ὑπὸ Δ. Ραζή.

14) Περὶ γενέσεως τῆς γλώσσης ὑπὸ Ι. Καρολίδου.

Τῶν δὲ ἐκτάκτων συνεδριάσεων τέσσαρες μὲν ἐγένοντο πρὸς τακτικὰς ἐργασίας τοῦ Συλλόγου, ἐν δυσὶν δ' ὠμίλησεν ὁ κ. Ferdinand de Leseps περὶ τοῦ πόσον ἐβοήθησαν αὐτῷ οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες συγγραφεῖς εἰς τὴν ἐπίνοιαν τῆς τομῆς τοῦ Ἴσθμοῦ τοῦ Σουέζ, πόσον δὲ οἱ νεώτεροι Ἕλληνες εἰς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς, καὶ περὶ τῶν διαφορῶν διαπραγματεύσεων αὐτοῦ πρὸς διεκπεραίωσιν τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης. Αἱ δὲ λοιπαὶ τέσσαρες κατηναλώθησαν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν παρὰ τοῦ Κανονισμοῦ ὀριζομένων ἐκθέσεων

τῶν ἐπιτροπῶν καὶ κοσμητόρων, αἵτινες περιέχουσιν ἐν ἐκτάσει τὰς ἐτησίας ἐργασίας τοῦ Συλλόγου.

Πάσας τὰς συνεδριάσεις τοῦ Συλλόγου καὶ ἰδίως ἐκείνας, καθ' ἃς ὠμίλησεν ὁ κ. F. de Leseps, ἐτίμησεν, ὡς πάντοτε, πολυπληθὲς καὶ ἐκλεκτὸν ἀκροατήριον· λεπτομερῆ δὲ ἀφήγησιν τῶν κατ' αὐτὰς γενομένων περιέχουσι τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Δ. Πληθωνίδου μετὰ φιλοπονίας συνταχθέντα πρακτικὰ τοῦ Συλλόγου.

ΔΗΜΟΣΙΑΙ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ.

Τὰς δημοσίας διαλέξεις ὁ Σύλλογος ἡμῶν ἐθεώρησε πάντοτε ὡς ἐν τῶν καλλιτέρων μέσων πρὸς διάδοσιν ὠφελίμων γνώσεων εἰς τὸν λαόν καὶ ἀναζωπύρωσιν τοῦ ἐν αὐτῷ αἰσθήματος τῆς φιλομαθείας. Τὸ μέσον τοῦτο ἐφήρμοσεν ἐπιτυχῶς καὶ κατὰ τὸ λήγον ἔτος καθ' ὃ ἐγένοντο ὑπὸ 13 ἀγορητῶν, 43 διαλέξεις. Τούτων δὲ 17 μὲν ἐπραγματεύθησαν περὶ ἐπιστημονικῶν ἀντικειμένων γενόμεναι ὑπὸ τῶν κκ. Κ. Καραθεοδωρῆ, Α. Σπαθάρη, Γ. Α. Δημητριάδου, Ξ. Ζωγράφου, Δ. Μαλιάδου, Α. Βερναρδάκη καὶ Η. Καλλιπούρη, 11 περὶ φιλολογικῶν ὑπὸ τῶν κκ. Δ. Φιλίου καὶ Α. Δημητριάδου, 6 περὶ φιλοσοφικῶν ὑπὸ

τοῦ κ. Ι. Δ. Ἀριστοκλέους, 4 περὶ ἱστορικῶν ὑπὸ τῶν κκ. Ι. Δ. Ἀριστοκλέους καὶ Β. Πα-
ρανίκα, 4 περὶ Ἡθικοπολιτικῶν ὑπὸ τοῦ κ. Κ.
Καλλιιάδου, καὶ μία περὶ ἐκπαιδευτικῶν ὑπὸ
τοῦ κ. Ι. Σκυλίτση.

Πολλοὶ δὲ καὶ ὠφέλιμοι διαλέξεις περὶ
διαφόρων ἀντικειμένων, ἱστορικῶν, φιλοσο-
φικῶν, φιλολογικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν ἐγέ-
νοντο κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο καὶ εἰς τοὺς δια-
φόρους Συλλόγους καὶ Λέσχας τῆς πόλεως
ἡμῶν. Περιλήψεις δὲ τῶν περισσοτέρων ἐξ
αὐτῶν ἐκοινοποιήθησαν τῷ Συλλόγῳ ἡμῶν,
ἐξ ὧν δεικνύεται ὅτι ἐγένοντο:

42 Διαλέξεις ἐν τῇ ἐν Φαναρίῳ Λέσχῃ
Μνημοσύνη.

36 Ἐν τῷ Φιλεκπαιδευτικῷ Συλλόγῳ
Μικρᾷ Ἀσίᾳ.

27 Ἐν τῇ ἐν Διπλοκιονίῳ Λέσχῃ Ὁμο-
νοίᾳ.

16 Ἐν τῇ ἐν Χαλκηδόνι Λέσχῃ Ἀθηνᾶ.

14 Ἐν τῷ ἐν Βλάχκᾳ Συλλόγῳ τῶν
Φιλομαθῶν.

9 Ἐν τῇ Λέσχῃ Χρυσουπόλεως καὶ

8 ἐν τῇ Λέσχῃ τῶν Φιλομαθῶν ἐν
Ἰψωμαθείσις.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω διαλέξεων ἐγένοντο
ὡσαύτως ἐν τῇ πόλει ἡμῶν καὶ ἄλλαι ἐν
διαφοροῖς σωματείοις. Ἐν ταῖς ἐπαρχίαις δὲ

πανταχόθεν σχεδὸν ἀναγγέλλουσιν ἡμῖν τὴν
παρὰ τῶν ἐκεῖσε σχηματισθέντων καὶ καθη-
μερινῶς σχηματιζομένων Συλλόγων καθιέ-
ρωσιν τοῦ τρόπου τούτου τῆς εἰς τὸν λαὸν
διαδόσεως τῆς παιδείας.

Τὸ σπουδαῖον ὅμως τοῦτο ἐκπαιδευτικὸν
μέσον χρήζει τελειότερας διοργανώσεως ὡς
πρὸς τὴν ἐκλογὴν τῶν θεμάτων καὶ τὸν τρό-
πον τῆς διδασκαλίας. Τὴν ἀνάγκην ταύτην
ἠσθάνθησαν ἤδη διάφορα σωματεῖα τῆς πό-
λεως ἡμῶν ἅτινα συνέστησαν ἐπιτροπὴν σκο-
ποῦσαν τὴν μελέτην τοῦ θέματος τούτου καὶ
τὴν ἄμεσον, εἰ δυνατόν, εἰσαγωγὴν ὁμοιομόρ-
φου διδασκαλίας καὶ κοινου προγράμματος
δι' ὅλας τὰς ἐν Κ/πόλει γενησομένας κατὰ
τὸ ἐπιὸν ἔτος διαλέξεις.

Ἡ μέχρι τοῦδε σπουδαία ἀνάπτυξις ἧς
ἔτυχον πανταχόσε αἱ δημόσιαι διαλέξεις, τὰς
ὁποίας πρὸ ὀλίγων μόλις ἐτῶν μετὰ δειλίας
ἐνεκαινίασεν ὁ Σύλλογος ἡμῶν ἐνταῦθα, ἐν-
θαρρύνει ἡμᾶς ὅπως ἐλπίσωμεν ὅτι δὲν θέλει
βραδύνει καὶ ἡ ποθουμένη αὐτῶν βελτίωσις
κατὰ τε τὸν τρόπον τῆς διδασκαλίας καὶ
κατὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν θεμάτων, καὶ ὅτι αὐ-
ται θέλουσιν οὕτω ἀποβῆ συντόμως ἐν τῶν
ἰσχυροτέρων ὀργάνων τῆς διαδόσεως τῆς
παιδείας ἐν τῷ λαῷ.

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΑ.

Λυπούμεθα διότι δὲν ἔχομέν τι νὰ εἰπώμεν περὶ τοῦ Εὐγενείου διαγωνίσματος τῆς Θεσσαλίας καὶ Μακεδονίας, καὶ περὶ τοῦ Συμβουλιδίου τοῦ Πόντου, διότι ἐκτός συγγραφῆς τινος περὶ τούτου, ἣτις ὡς λίαν ἐκτεταμένη ἀνεβλήθη διὰ τὸ ἐρχόμενον ἔτος, ὅπως ἀνετώτερον ἐξετασθῆ, οὐδὲν ἕτερον σύγγραμμα ἐστάλη ἡμῖν διὰ τὰ διαγωνίσματα ταῦτα.

Πολλαχόθεν ὅμως ἐστάλησαν ἡμῖν διάφοροι συλλογαὶ διὰ τὸ ἐξ 100 ὄθωμ. λιρῶν διαγώνισμα, ὅπερ ὁ Χρησάκης Ἐφένδης Ζωγράφος ἔθηκε κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ὑπὲρ τῶν ἀσχοληθησομένων εἰς τὴν συλλογὴν καὶ διάσωσιν τῶν ζώντων μνημείων τῆς γλώσσης ἡμῶν. Περὶ τοῦ διαγωνίσματος τούτου θέλει ὁμιλήσει μετ' ὀλίγον ὁ εἰσηγητὴς τῆς φιλολογικῆς ἐπιτροπῆς κ. Χρ. Χατζηχρήστου.

ΕΠΙΤΡΟΠΑΙ.

Μολονότι τὸ στενὸν τοῦ οἰκοδομήματος ἐν ᾧ ἐφιλοξενούμεθα ἐμπόδισεν ἡμᾶς νὰ προ-

μηθευθῶμεν πάντα τὰ διὰ τὰς ἐπιτροπὰς ἀπαιτούμενα βιβλία καὶ τὰ λοιπὰ διὰ τὰς ἐργασίας των ἀναγκαῖα μέσα, οὐχ ἤττον τὰ κατὰ τὸ λήγον ἔτος ἔργα αὐτῶν, τῶν ὁποίων μόλις σύντομον περίληψιν δύναμαι νὰ ἐκθέσω ἐνταῦθα δικαιοῦσι πληρέστατα ὅσα εἶπομεν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος περὶ τῆς σκοπιμότητος τῆς συστάσεως αὐτῶν.

Ἡ οἰκονομικὴ ἐπιτροπὴ συγκειμένη ἐκ τῶν κκ. D. Mordtmann προέδρου, Θ. Κουσουδῆ, Ζ. Ἀλεξανδρίδου, Δ. Κοκκῶνη, καὶ τοῦ ταμίου κ. I. Γκιῶν συνέταξε τὸν παρὰ τοῦ Συλλόγου ἐπιψηφισθέντα προϋπολογισμόν καὶ ἐβοήθησε τὸν ταμίαν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθήκοντων του.

Ἡ Φιλολογικὴ Ἐπιτροπὴ συνέκειτο ἐκ τῶν κκ. Ἡρ. Βασιάδου προέδρου, Μ. Παρανίκα, Α. Δημητριάδου, Χρ. Χατζηχρήστου, Δ. Φιλίου, Α. Τάγη, I. Καρολίδου καὶ Θ. Τάγη γραμματέως. Συνεκρότησε δὲ 14 συνεδριάσεις, καθ' ἃς ἐσχέφθη περὶ τοῦ καταλληλοτέρου τρόπου τῆς ἐκδόσεως τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων καὶ τῶν πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, ἀνέθηκεν εἰς διάφορα τῶν μελῶν αὐτῆς τὴν ἀνάλυσιν συγγραμμάτων τινῶν καὶ ἀσχολήθη περὶ τοῦ προγράμματος τῆς συλλογῆς τῶν ζώντων μνημείων τῆς γλώσσης ἡμῶν καὶ περὶ τοῦ τρόπου τῆς εὐρέσεως καὶ

ἀγορᾶς τῶν ἐν Ἠπειρῷ ἀρχαίων χειρογράφων, χάριν τῶν ὁποίων ὁ κ. Χρηστάκης Ἐφένδης Ζωγράφος προσήνεγκε τῷ Συλλόγῳ λ. ὄθ. 100, καὶ περὶ διαφόρων ἄλλων δευτερευόντων ἀντικειμένων.

Ἡ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ συνέχειτο ἐκ τῶν κκ. Ι. Δ. Ἀριστοκλέους προέδρου, Κ. Καραθεοδωρῆ, Κ. Καλλιᾶδου, Ξ. Ζωγράφου, Β. Πυλάδου, Μ. Πανταζῆ, καὶ Γ. Σοφοκλέους γραμματέως. Συνεκρότησε δὲ 10 συνεδριάσεις, ἐν αἷς ἠσχολήθη εἰς τὴν μελέτην τῶν ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν σαλεισῶν ἐκθέσεων περὶ τῆς ἐν αὐταῖς καταστάσεως τῆς παιδείας καὶ εἰς τὴν ἔρευναν τῶν περὶ μεταρρυθμίσεως τῆς δημοτ. παιδείσεως ληπτέων μέτρων. Καὶ περὶ μὲν τοῦ πρώτου ὁ εἰσηγητὴς αὐτῆς κ. Ξ. Ζωγράφος θέλει ὁμιλήσει σήμερον ἐν ἐκτάσει· ἐγὼ δὲ περιορίζομαι ἵνα καὶ πάλιν ἐκφράσω τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ Συλλόγου καὶ τῶν σχολείων, ἅτινα ἔτυχον τῆς βοήθειας αὐτοῦ, πρὸς τοὺς φιλογενεῖς ἄνδρας, οἵτινες συνέδραμον αὐτὸν γενναίως πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ αὐτοῦ σκοποῦ· οὗτοι δὲ εἰσὶν οἱ κκ. Χρηστάκης Ἐφένδης Ζωγράφος καὶ Γ. Ζαρίφης προσφέροντες κατ' ἔτος ἀνά λ. ὄθ. 200 ἕκαστος πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἀπόρων σχολείων, ὁ κ. Μ. Νεγροπόντης προσφέρων κατ' ἔτος λ. ὄθ. 100 πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν καὶ

οἱ κκ. Α. Βλαστός, Α. Συγγρός, Γ. Κορωνιδὸς καὶ Σ. Σκουλούδης, οἵτινες προσήνεγκον κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, ἀνά λ. ὄθ. 100 ἕκαστος, ὅπως διανεμηθῶσιν εἰς τὰ ἐν Μακεδονίᾳ ἀπορα σχολεῖα.

Προσέτι δὲ ἡ Κυρία Δομνίκα Χ. Ζωγράφου προσήνεγκεν λ. ὄθ. 100 πρὸς ἀνέγερασιν Παρθεναγωγείου ἐν Πρεσρένῃ, ὁ δὲ κ. Γ. Ζαρίφης ἑτέρας λ. ὄθ. 20 ἐτησίως ὑπὲρ τῆς σχολῆς Νευροκοπίου καὶ ὁ ἐν Σμύρῃ Σύλλογος Ὅμηρος καθ' ἡμετέραν σύστασιν συνέλεξε συνδρομὰς παρὰ διαφόρων ὁμογενῶν ἐκ λ. ὄθ. 25 ὑπὲρ τῶν σχολείων τῆς ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ Νικοπόλεως

Περὶ δὲ τῆς δημοτικῆς παιδείσεως ἡ ἐπιτροπὴ ἐμελέτησε διάφορα σχετικὰ ζητήματα· παραδεχθεῖσα δὲ ὡς ὀρθὴν τὴν παρὰ πολλῶν ἤδη ἐκφρασθεῖσαν γνώμην τῆς καταργήσεως τῆς ἀλληλοδιδασκτικῆς μεθόδου, ἐσκέφθη περὶ τοῦ ζητήματος τῆς συστάσεως διδασκαλείου πρὸς μόρφωσιν καταλλήλων διδασκάλων.

Ἐνῶ δὲ ταῦτα ἐσκέπτετο ἡ Ἐπιτροπὴ, ὁ Σύλλογος ἐπληροφορήθη ὅτι ὁ μὲν κ. Χρηστάκης Ἐφένδης Ζωγράφος ἐκοινοποίησε τῷ Ἠπειρωτικῷ Συλλόγῳ τὴν σύστασιν διδασκαλείου ἐν Κεστορατίῳ τῆς Ἠπείρου, ὁ δὲ κ. Γ. Ζαρίφης τῷ Θρακικῷ Συλλόγῳ

τὴν σύστασιν τοιοῦτου ἐν Φιλιππουπόλει. Ἡ νέα αὐτῆ ἐθνικὴ εὐεργεσία τῶν πολλαχῶς τὸ ἔθνος ἡμῶν ὠφελήσαντων ἀνδρῶν τούτων γενομένη καθ' ὃν καιρὸν ἐμελετᾶτο τὸ ζήτημα τῆς μορφώσεως καταλλήλων δημοδιδασκάλων ἐγέννησε τὴν ἰδέαν συστάσεως εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς σύνταξιν γενικοῦ ὀργανισμοῦ τῶν διδασκαλείων. Ὁ Σύλλογος δὲ θεωρήσας λυσιτελέστερον τὴν ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ Ἑπειρωτικοῦ καὶ Θρακικοῦ Συλλόγου μελέτην τοῦ ζητήματος τούτου, συνενόηθη μετ' αὐτῶν, ὅπως συγκροτηθῆ μὲν ἡ Ἐπιτροπὴ αὐτῆ ἐξ ἀντιπροσώπων τῶν τριῶν Συλλόγων, δοθῆ δὲ εἰς αὐτὴν ἡ ἐντολὴ ἵνα προσκαλέσῃ καὶ ἄλλα πρόσωπα δυνάμενα νὰ φωτίσωσιν αὐτὴν διὰ τῆς πείρας καὶ τῶν γνώσεων αὐτῶν.

Ἡ εἰδικὴ αὐτῆ Ἐπιτροπὴ συνισταμένη ἐκ τῶν κκ. Ι. Δ. Ἀριστοκλέους, Ξ. Ζωγράφου καὶ Α. Τάγῃ, ἀντιπροσώπων τοῦ Ἑλλ. Φιλολ. Συλλόγου, Ἡρ. Βασιάδου, Γ. Χασιώτου καὶ Μ. Παρανίκα ἀντιπροσώπων τοῦ Ἑπειρωτικοῦ Συλλόγου, Κ. Καλλιάρχου, Α. Ζωηροῦ καὶ Δ. Μαλιάδου, ἀντιπροσώπων τοῦ Θρακικοῦ Συλλόγου, καὶ ἐκ τῶν ἐπὶ τούτῳ προσκληθέντων λογίων, τοῦ ἀρχιμανδρίτου κ. Φιλοθέου Βρυενίου Σχολάρχου τῆς Μεγ. τοῦ Γένους Σχολῆς, τοῦ κ. Κ. Ξανθο-

πούλου Γυμνασιάρχου τῆς ἐν Σμύρνῃ Εὐαγγελικῆς Σχολῆς, τοῦ κ. Γ. Σοφοκλέους Σχολάρχου τῆς ἐν Πέρα ἐνοριακῆς Σχολῆς τῆς Παναγίας, τοῦ Κ. Μ. Πανατζῆ καθηγητοῦ τοῦ ἐν Πέρα Ἑλλ. Λυκείου, τοῦ Κ. Δ. Μαρούλη Διευθυντοῦ τοῦ ἐν Σέβρραις Διδασκαλείου καὶ τοῦ Κ. Ι. Δραγάτη Διευθυντοῦ τῆς ἐν Φαναρίῳ Δημοτικῆς Σχολῆς, ἐθεώρησεν ὡς σενότατα συνδεδεμένον μετὰ τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν διδασκαλείων τὸ ζήτημα τῆς δημοτικῆς ἡμῶν παιδείας, οὗτινος καὶ ἐπελήφθη. Μελετήσασα δὲ σπουδαίως τὸ ἀντικείμενον τοῦτο ἀπεφάνητο μὲν γνώμην περὶ τριῶν ἐκ τῶν μετ' αὐτοῦ συνδεομένων σπουδαίων ζητημάτων, ὄρισασα

α') ὅτι τὰ δημοτικὰ σχολεῖα δεόν νὰ ᾧσιν αὐτοτελεῖ.

β') ὅτι ἡ Γραμματικὴ τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς γλώσσης ἀπλοποιημένη δεόν νὰ διδάσκηται ἐν τοῖς δημοτικοῖς Σχολείοις ἐν καιρῷ τῷ προσήκοντι.

καὶ γ') ὅτι προτιμητέα τῆς ἀλληλοδιδασκτικῆς ἢ συνδιδασκτικῆς μεθόδου.

Θεῖσα δὲ τὰς βάσεις τοῦ γενικοῦ ὀργανισμοῦ τῶν διδασκαλείων ἐξελέξατο πενταμελῆ μερικωτέραν ἐπιτροπὴν συγκειμένην ἐκ τῶν ΚΚ. Ἡρ. Βασιάδου, Κ. Ξανθοπούλου, Δ. Μαρούλη, Μ. Παρανίκα καὶ Γ. Χασιώτου εἰς

ἦν ἀνέθετο τὴν σύνταξιν προγράμματος προτύπου δημοτικοῦ σχολείου καὶ ὀργανισμοῦ γενικοῦ τῶν διδασκαλείων, ἅτινα θέλουσι καθυποβληθῆ εἰς τὴν μελέτην τοῦ Συλλόγου κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος.

Ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἐπιτροπὴ συνέκειτο ἐκ τῶν Κ.Κ. Σ. Ἀριστάρχου προέδρου, D. I. Millingen, τῆς Ξυωρίδος τῶν διδακτόρων Mordtmann, Dr. P. Dethier, Clermont Ganneau, A. Γ. Πασπάτη. Α. Βερναρδάκη, Κ. Σ. Καραθεοδωρῆ. Α. Δημητριάδου, Π. Ἀποστολίδου καὶ Κ. Περδικίδου. Καίτοι δὲ μὴ ἔχουσα ὅλα τὰ ἀπαιτούμενα βοηθητικὰ βιβλία ἐξήτασεν ἐν 18 συνεδριάσει πλείστας ἐπιγραφὰς Ἑλληνικὰς, Λατινικὰς, Κυπρίας, Φοινικικὰς, Ἰμιαρητικὰς καὶ Παλμυρηνὰς, πεμφθείσας τῷ Συλλόγῳ παρὰ διαφόρων αὐτοῦ μελῶν καὶ ἄλλων φιλαρχαίων· ἐμελέτησε διάφορα σωζόμενα κειμήλια τῆς ἀρχαίας γλυπτικῆς, ὡς ἀγάλματα, ἀνάγλυφα, νομίσματα, δακτυλιολίθους, σφραγίδας, ἐμβλήματα καὶ μέτρα καὶ σταθμά, καὶ ἠσχολήθη περὶ διαφόρων ἀντικειμένων τῆς ἀρχαίας ἀρχιτεκτονικῆς καὶ ζωγραφικῆς, φροντίσασα ἰδίως ἵνα διὰ τῆς φωτογραφίας, διασώσῃ πολλὰ ἔργα τῆς Βυζαντινῆς τέχνης ὑπάρχοντα ἐν ταῖς ἐν ὄθ. Τεμένεσι σωζομέναις ἀρχαίαις Βυζαντιναῖς Ἐκκλησίαις. ἠσχολήθη δ' ὡσαύ-

τως ἡ Ἐπιτροπὴ εἰς τὸν σχηματισμὸν τοῦ συγκριτικοῦ χάρτου Κ/πόλεως, τὸν ὁποῖον ἤρξατο κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος καὶ τοῦ ὁποῖου ὀλίγα ὑπολείπονται εἰσέτι μέρη πρὸς τελειοποίησιν. Διάφορα ἐκ τῶν παρ' αὐτῆς ἐξετασθέντων ἀρχαίων ἔργων καθυπεβλήθησαν τῷ Συλλόγῳ παρὰ τῶν μελετησάντων αὐτὰ μελῶν.

Ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἐπιτροπὴ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐσχημάτισε προσέτι ἰδιαιτερον Κώδικα ἀρχαίων ἐπιγραφῶν, ἐν ᾧ ἀντεγράφησαν αἱ ἤδη σταλεῖσαι τῷ Συλλόγῳ καὶ ἔθηκε τὰς βάσεις νομισματικῆς συλλογῆς ἣτις δύναται νὰ ἀποβῆ πολυτιμοτάτη, ἐὰν οἱ μὲν Σεβασμιώτατοι ἀρχιερεῖς μιμηθῶσι τὸ παράδειγμα τῶν Σεβ. Ἀγίων Δέρκων, Βελεγράδων καὶ πρώην Κασσανδρείας νῦν δὲ Γάνου καὶ Χώρας, οἵτινες συνέλεξαν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις αὐτῶν διάφορα ἀρχαῖα νομίσματα καὶ προσήνεγκον ταῦτα τῷ Συλλόγῳ, οἱ δὲ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ὁμογενεῖς τὸ τοῦ ἐν Χαρταλιμῆ κ. Εὐλαμπίου, ὅστις ἐξακολουθεῖ πάντοτε συλλέγων καὶ πέμπων ἡμῖν τοιαῦτα.

Ἡ Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ συνέκειτο ἐκ τῶν κκ. Γ. Σοφοκλέους προέδρου, Ἡρ. Βασιάδου, Γ. Λαζοπούλου, Β. Πυλάδου, Α. Λιούμα καὶ τοῦ Γεν. καὶ Εἰδ. Γραμματέως τοῦ Συλλόγου Δ. Φιλίου καὶ Δ. Πληθωνίδου. Τὸ ἐπίπνον ἔργον τῆς τακτοποιήσεως, διορ-

θώσεως και εκτυπώσεως τῶν ἔργων τοῦ Συλλόγου, τὸ ὁποῖον ὁ Κανονισμὸς ἀνέθηκεν αὐτῇ, τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς και ἰδίως ὁ πρόεδρος αὐτῆς κ. Γ. Σοφοκλῆς, διεξήγαγον μετὰ πολλοῦ ζήλου και ἐπιμελείας· τὸ δὲ Περιδικὸν συγκείμενον ἐκ 52 περίπου τυπογραφικῶν φύλλων θέλει διανεμηθῆ μετ' ὀλίγας ἡμέρας. Ἰδιαίτεροι εὐχαριστίαι ὀφείλονται πρὸς τὸν πρόεδρον και τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης διὰ τοὺς παρ' αὐτῶν καταβληθέντας κόπους, και νομίζω καθήκόν μου ἵνα δημοσίᾳ ἐκφράσω αὐτὰς ἐν ὀνόματι τοῦ Συλλόγου.

Ἡ Ἐπιστημονικὴ Ἐπιτροπὴ σκνέκειτο ἐκ τῶν κκ. Η. Καλλιθούρσου προέδρου, Α. Πασπάτη, Α. Βαφειάδου, Mordtmann υἱοῦ, L. Charrel, Ἀβδουλάχμπέη, Jauge, Weisbach και Α. Ζωηροῦ. Ἡ ἔλλειψις τῶν ἀναγκαίων βιβλίων ἐμπόδισε τὴν ἐπιτροπὴν ταύτην ἵνα ἐπιληφθῆ ὄλων τῶν ἐν τῷ εὐρεῖ αὐτῆς προγράμματι ἐμπεριλαμβανομένων θεμάτων. Ἐμᾶλέτησεν ὁμως οὐχ ἤττον διάφορα ἐπιστημονικὰ ζητήματα, ἐξ ὧν τινὰ ἐκοινοποιήθησαν νῶ Συλλόγῳ και ἔθετο τὰς βάσεις δύω συλλογῶν μεταλλικῆς και βοτανικῆς, αἵτινες τελειοποιούμεναι δύνανται νὰ ἀποβῶσιν ὠφελιμώταται ἐν τῇ πόλει ἡμῶν ὅπου πάντες αἰσθανόμεθα τὴν ἔλλειψιν αὐτῶν.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ.

Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Συλλόγου ἡ ἀποτελοῦσα ἐν τῶν κυριωτέρων αὐτοῦ μελημάτων και σκοποῦσα τὴν θεραπείαν τῆς σπουδαίας ἀνάγκης, ἦν αἰσθάνεται πᾶς ἐν τῇ πόλει ἡμῶν περὶ τὰ γράμματα και τὰς ἐπιστήμας ἀσχολούμενος, ἐπλουτίσθη και κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος διὰ προσφορῶν διαφόρων βιβλίων, ἐξ ὧν περιορίζομαι ἀναφέρων τὰς σημαντικωτέρας.

Τὸ ἐν Ἀθῆναις Ἐθν. Πανεπιστήμιον προσήνεγκεν 122 τόμους διαφόρων συγγραμμάτων.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως τῆς Γαλλίας ὡσαύτως 67 τόμους.

Ὁ ἐν Παρισίοις ὁμογενῆς κ. Β. Ἡλιάδης 79 τόμους.

Ὁ ἐν ταῦθα Βιβλιοπώλης κ. Ι. Παπάδης 127 τόμους.

Πολλοὶ ἄλλοι ὁμογενεῖς και διάφορα σωματεῖα πλέον τῶν 200 τόμων.

Ὁ κ. Χρησάκης Ἐφένδης Ζωγράφος προσήνεγκε φρ. 500 πρὸς ἀγορὰν περιοδικῶν και 500 σώματα τῆς παρὰ τοῦ κ. Νοννότου μεταφρασθείσης Φυσικῆς Ἱστορίας τοῦ κ. Μίλνου Ἐδουάρδου, ὅπως διανεμηθῶσιν εἰς τὰ ἄπορα Σχολεῖα.

Ὁ δὲ Κ. Ν. Κρικώτσος λ. ὀθ. 50 πρὸς ἀγορὰν βιβλίων.

Ἐκτὸς τῶν προσφορῶν τούτων ὁ Σύλλογος ἠγόρασε διὰ τῶν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος γενομένων χρηματικῶν ὑπὲρ τῆς βιβλιοθήκης δωρημάτων 340 τόμους διαφόρων συγγραμμάτων, ὥστε κατὰ τὸ λήγον ἔτος τὸ σύνολον τῶν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ ἡμῶν βιβλίων ὑπερβαίνει τὰς 2,000 τόμων κάλλιστα ταξιθετηθέντων παρὰ τοῦ μετ' ἐπιμελείας ἐργασθέντος βιβλιοφύλακος κ. Α· Λιούμα.

Ἐκ τῶν ὑπαρχόντων δὲ διπλῶν συγγραμμάτων ὁ Σύλλογος προσήνεγκε 42 τόμους εἰς τὴν Κοινότητα τοῦ Ἡρακλείου Κρήτης, ὅπως συντελέσῃ εἰς τὴν ἐκεῖσε σύστασιν δημοσίας βιβλιοθήκης, ἐγκαινιάσας οὕτω τὴν πραγματοποίησιν καὶ ἐτέρας ἐπιθυμίας αὐτοῦ, τῆς πρὸς σχηματισμὸν δημοσίων βιβλιοθηκῶν ἐν ὄλαις, εἰ δυνατόν, ταῖς πόλεσι τῆς Ἀνατολῆς.

Ἡ ἔλλειψις καταλλήλου μέρους δὲν ἐπέτρεψεν εἰς τὸν Σύλλογον κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τὸν σχηματισμὸν Ἀναγνωστηρίου, περὶ οὗ προβλέπει ὁ Κανονισμός. Ἡ οἰκοδομὴ ὅμως τοῦ Κτιρίου, ἣτις θέλει εὐκολύνει ὅλας αὐτοῦ τὰς ἐργασίας θέλει ἐπιτρέψει ὡσαύτως καὶ τὸν σχηματισμὸν τούτου, ἐν τῷ ὁποίῳ τὰ μέλη αὐτοῦ θέλουσιν εὐρίσκει οὐ μόνον τὰ ἀ-

ναγκαῖα βοηθήματα πρὸς μελέτην σπουδαίων ζητημάτων, ἀλλὰ καὶ τὸ μέσον ἵνα διέρχωνται ὥρας τινὰς μετ' εὐχαριστήσεως καὶ ὠφελείας.

TAMEION.

Ἡ θέσις τοῦ Ταμείου καὶ κατὰ τὸ λήγον ἔτος εἶναι οὐχ ἦττον εὐχάριστος τῆς τοῦ παρελθόντος καὶ δεικνύει ὅτι καὶ ἡ πρὸς συλλογὴν ὑλικῶν μέσων ἐνέργεια τοῦ Συλλόγου δὲν ὑπελείφθη τῶν ἄλλων αὐτοῦ ἐργασιῶν.

Κατ' αὐτὸ συνήχθησαν τὰ ἐξῆς ποσά.

Ἐκ τακτικῶν εἰσοδημάτων ὡς συνδρομαὶ μελῶν, τόκοι κτ.	λ. ὀθ.	875, 48
» συνδρομῶν ὑπὲρ τῶν ἀπόρων Σχολείων	»	4065,
» συνδρομῶν δι' ἀγορὰν χειρογράφων, βιβλίων καὶ περιοδικῶν	»	472,
» ὁμ. ὑπὲρ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ κτιρίου	»	1406, 45
» συζάσεως διαγωνισμάτων	»	400,
» ἐκτάκτων συνδρομῶν	»	7, 57
» Λαχείου	»	388;
ἤτοι ἐν συνόλῳ	λ. ὀθ.	4014, 50

Ἐδαπανήθησαν δὲ καὶ δαπανηθήσονται τὰ ἐξῆς.

Διὰ τὰ τακτικὰ ἐτήσια ἐξοδα τοῦ Συλλόγου	λ. δθ.	606, 61
» τὴν οἰκοδομὴν τοῦ κτιρίου ἐπληρώθησαν ἤδη ἐκτὸς τῶν λ. δθ. 371,92 περισσεύματος τοῦ παρελθόντος ἔτους καὶ ἕτεροι.	»	1908, 08
» τὴν γενησομένην διανομὴν ὑπὲρ τῶν ἀπόρων Σχολείων.	»	4215,
» ἀγορὰν χειρογράφων, βιβλίων καὶ περιοδικῶν.	»	172,
» διαγωνίσματα.	»	400,

ἦτοι ἐν συνόλῳ λ. δθ. 4001, 69

Ὡστε τὸ ἀποτέλεσμα τῆς χρήσεως τοῦ ἔτους τούτου μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἀνωτέρω δαπανῶν, ἐν αἷς συμπεριλαμβάνονται καὶ αἱ 150 δθ. λ. ἀς ὁ Σύλλογος συνεισφέρει ἐξ ἰδίων ὑπὲρ τῶν ἀπόρων Σχολείων, παρουσιάζει ὑπὲρ τοῦ ἀποθεματικοῦ κεφαλαίου περισσεύμα λ. δθ. 12,91 εἰς χρήματα καὶ ἐτέρας λ. δθ. 497,63 εἰς χρέος τοῦ κτιρίου.

Περὶ τὸν θεωρῶ ἵνα ἐκθέσω ἐνταῦθα τὰ καθέκαστα τοῦ λογιστικοῦ τοῦ Συλλόγου, τὰ ὅποια περιέχει ἡ λεπτομερὴς ἐκθεσις τοῦ μετὰ ζήλου καὶ δραστηριότητος ἐπὶ διετίαν ἤδη

ὑπὲρ αὐτοῦ ἐργαζομένου Ταμίου κ. Ι. Γκιῶν. Νομίζω ὅμως ἀναγκαῖον ἵνα ἀναφέρω τὰ ἀφορῶντα τὴν οἰκοδομὴν τοῦ κτιρίου.

Ἐπὲρ αὐτῆς συνήχθησαν κατὰ τὰ παρελθόντα μὲν ἔτη λ. δθ. 2808, 85
κατὰ τὸ λῆγον δὲ » 1410, 45

Ἐν ὅλῳ » 4219, 30

Ἐδαπανήθησαν δὲ κατὰ τὸ παρελθὸν μὲν ἔτος πρὸς ἀγορὰν τοῦ ἐκ πήχεων 825 περίπου γηπέδου καὶ διὰ τινὰ ἐξοδα πρὸς ἰσοπέδωσιν αὐτοῦ. λ. δθ. 2436, 93

Ἐσυμφωνήθη δὲ κατὰ τὸ λῆγον ἔτος μετὰ τῶν ἀρχιτεκτόνων κ. Κλεάνθους καὶ Παρηγόρη ἡ οἰκοδομὴ τοῦ ἐκ πήχεων 680 περίπου κτιρίου εἰς τὴν τιμὴν, ἣτις ὡς εὐκόλως δύναται ἕκαστος νὰ πεισθῇ οὐδεμίαν περιέχει ὑπερβολὴν, τῶν λιρῶν

λ. δθ. 4280,

ἦτοι ἐν ὅλῳ » 6716, 95

Ὡστε ἡ μερὶς αὕτη παρουσιάζει τελικὸν Ἐλλειμα ἐκ λ. δθ. 2497, 63.

Πρὸς κάλυψιν τοῦ ἐλλείματος τούτου, πρὸς πορισμὸν τῶν ἀπαιτουμένων χρημάτων διὰ τὴν ἀγορὰν τῶν ἀναγκαίων διὰ τὸ κτίριον ἐπίπλων, καὶ πρὸς θεραπείαν καὶ ἐτέρων

τινων ἀναγκῶν αὐτοῦ, ὁ Σύλλογος ἀπεφάσι-
σε τὴν ἐκδοσιν Λαχείου ἐκ γραμματίων 3600
ἀνὰ μίαν λ. ὄθ. ἕκαστον δρίσας λ. ὄθ. 600
ὡς βραβεῖα διὰ τοὺς κερδίσοντας ἀριθμούς,
τὸ ὅποσον ὅταν διανεμηθῇ ὀλόκληρον θέλει
ἀποφέρει εἰς αὐτὸν τὸ καθαρὸν ποσὸν τῶν λ.
ὄθ. 3000, ὅπερ θεραπεύει τὰς ἀνάγκας αὐ-
τοῦ ταύτας.

Ἐκ τοῦ Λαχείου τούτου δυστυχῶς μέχρι
σήμερον μόνον 388 γραμμάτια διετέθησαν·
ἀλλὰ στηριζόμενοι εἰς τὰ ὑπὲρ τοῦ Συλλόγου
εὐμενῆ αἰσθήματα τῶν φιλομούσων καὶ γεν-
ναίων ὁμογενῶν, τῶν ὁποίων ἐπικαλούμεθα
καὶ αὖθις τὴν ὑπὲρ αὐτοῦ συνδρομὴν καὶ ὑ-
ποστήριξιν, ἐλπίζομεν ὅτι θέλουσι διατεθῆ
προσεχῶς καὶ τὰ μένοντα γραμμάτια, ὅπως
ἀπαλλαχθῇ τοιοῦτοτρόπως ὁ Σύλλογος πά-
σης μερίμνης ὑπὲρ τῆς ἰδίας αὐτοῦ συντηρή-
σεως καὶ τῶν ἰδίων αὐτοῦ ἀναγκῶν καὶ ἀφιε-
ρῶση ὅλας αὐτοῦ τὰς φροντίδας εἰς τὴν καλ-
λιέργειαν τῶν γραμμάτων καὶ τῶν ἐπιστη-
μῶν καὶ εἰς τὴν ὑποστήριξιν καὶ διάδοσιν τῆς
παιδείας ἐν τῇ πατρίδι ἡμῶν.

ΕΧΕΞΕΙΞ ΤΟΥ ΕΥΛΛΟΓΟΥ.

Ὁ Σύλλογος ἐπιδιώκων τὸν πολλαπλοῦν
αὐτοῦ σκοπὸν ἐξηκολούθησε καὶ κατὰ τὸ λη-
γον ἔτος καλλιερῶν τὰς σχέσεις, ἃς συνέ-
δεσε κατὰ τὸ παρελθὸν καὶ ἐξέτεινε ταύτας
ἐλθὼν εἰς διαφόρους συνεννοήσεις μετὰ πολ-
λῶν σωματείων νεωστὶ συστηθέντων ἢ ὑ-
παρχόντων προηγουμένως καὶ μετὰ πολλῶν
λογίων ἀνδρῶν.

Ἀντικείμενον τῶν σχέσεων τούτων τοῦ
Συλλόγου ὑπῆρχον μὲν ἐν πολλοῖς διάφορα
φιλολογικὰ, ἀρχαιολογικὰ καὶ ἐπιστημονικὰ
ζητήματα, ἀλλὰ κυρίως σκοπὸς τῶν πλεί-
στων ἐξ αὐτῶν ἦτο ἡ ἔρευνα τῆς καταστά-
σεως τῆς δημοτικῆς παιδείσεως ἐν ταῖς ἐ-
παρχίαις καὶ ἡ μελέτη τῶν μέσων τῆς εὐ-
κολωτέρας καὶ ταχυτέρας διαδόσεως αὐτῆς.

Πρὸς διατήρησιν τῶν σχέσεων τούτων ὁ
Σύλλογος ἀντήλλαξε πολλὰς ἑκατοντάδας
ἐπιστολῶν καὶ ἄλλων ἐγγράφων, τῶν ὁποίων
ἡ ἐκτέλεσις ὀφείλεται εἰς τὸν μετὰ ζήλου
καὶ ἐπιμελείας ἐργασθέντα Γεν. Γραμματέα
κ. Δ. Φίλιον.

Ἀπαριθμήσας ἐν τῷ περὶ Ἐπιτροπῶν κε-
φαλαίῳ τινὰ ἐκ τῶν εἰδικῶν ἀντικειμένων

τῶν σχέσεων τούτων καὶ ἀφίνων εἰς τὸν εὐφραδῆ εἰσηγητὴν τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἵνα ἐκθέσῃ ὑμῖν πλείοτερα περὶ τῶν ἀφορῶσῶν τὰς ἐνεργείας ἡμῶν πρὸς ὑποστήριξιν τῆς δημοτικῆς παιδείας, νομίζω ἀναγκαῖον πρὸς συμπλήρωσιν τῆς παρούσης ἐκθέσεως ἵνα εἶπω ὀλίγα τινα περὶ ἐκείνων τῶν νέων σχέσεων τοῦ Συλλόγου ἡμῶν, αἵτινες ἐκτὸς τῆς παρούσης αὐτῶν σημασίας ὑπόσχονται σπουδαιότερα ἐν τῷ μέλλοντι ἀποτελέσματα.

Μεταξὺ τῶν τοιούτων σχέσεων ὀφείλομεν ἐν πρώτοις νὰ κατατάξωμεν τὸν στενότερον σύνδεσμον, εἰς ὃν ἤλθεν ὁ Σύλλογος μετὰ τοῦ Οἴκου. Πατριαρχείου. πολλάκις ἐδόθη εἰς ἡμᾶς ἀφορμὴ νὰ ὑποθέσωμεν μετ' ἐγκαρδίου θλίψεως, ὅτι ἂν ὄχι ἐκ συστήματος τοῦλάχιστον ἐξ ὀλιγωρίας, τινὲς τῶν ἡμετέρων ἀρχιερέων λησμονοῦντες ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν ἐθεώρησε πάντοτε ὡς θρησκευτικὴν ἐντολὴν τὴν ὑποστήριξιν τῆς παιδείας, ὅπως παρέβλεπον τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ τοιούτου καθήκοντος ἀμεριμνοῦντες περὶ τῆς διανοητικῆς καὶ ἠθικῆς ἀναπτύξεως τοῦ ποιμνίου αὐτῶν. Μεταξὺ τοιούτων ὑπονοιῶν ἡ ὑποστήριξις, ἥς ἔτυχεν ὁ Σύλλογος παρὰ τῆς Μεγάλῃς Ἐκκλησίας πρὸς διεκπεραίωσιν διαφόρων ζητημάτων ἀφορώντων τὴν ὑποστήριξιν

τῆς παιδείας ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, παρέχει ἡμῖν τὴν πεποίθησιν ὅτι θέλει ληφθῆ ἡ ἀναγκαῖα φροντίς πρὸς ἐξάλειψιν πάσης αἰτίας τῶν ὑπονοιῶν τούτων, καὶ πρὸς ἐπάνοδον μεατξὺ τοῦ κλήρου ἡμῶν τοῦ πρὸς τὴν παιδείαν ἱεροῦ ἐκείνου ἔρωτος, ὅστις ὑπῆρξε πάντοτε ἡ μεγαλειτέρα ἀφορμὴ δόξης διὰ τὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ ἰδίως διὰ τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον. Τὴν πεποίθησιν δ' ἡμῶν ταύτην ὑποστηρίζει καὶ ἡ παρουσία ἐν τῇ Πανηγύρει ταύτῃ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ τῆς περὶ αὐτὴν Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, καὶ ἡ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις σύστασις εἰδικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἥς σκοπὸς ἐστὶν ἡ ὑποστήριξις τῆς παιδείας, καὶ τῆς ὁποίας ὁ κανονισμὸς ὀρίζει ὅτι δύο ἐκ τῶν πέντε μελῶν αὐτῆς ληφθήσονται πάντοτε ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου ἡμῶν.

Οὐχ' ἤττον σπουδαῖον τούτου γεγονὸς ἐστὶν ὡσαύτως καὶ ἡ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο σύστασις ἐν τῇ πόλει ἡμῶν δύο ἰσχυρῶν Ἐκπαιδευτικῶν Συλλόγων τοῦ Ἡπειρωτικοῦ καὶ τοῦ Θρακικοῦ.

Ἡ Ἡπειρος τῆς ὁποίας τὰ τέκνα ἀπὸ αἰῶνων ἤδη συντελοῦσιν εἰς τὴν διάδοσιν τῶν γραμμάτων ἐν τῷ ἔθνει ἡμῶν εὐρίσκειται κατὰ τὴν διανοητικὴν ἀνάπτυξιν εἰς κατωτέραν θέσιν πολλῶν ἄλλων ἐπαρχιῶν. Οὕτε

τὰ μέσα ὁμως οὔτε ἄνδρες ἐλλείπουσιν αὐτῇ, ἀλλὰ στερεῖται ὄργανον τινος, τὸ ὁποῖον νὰ διευθετήσῃ τὰ ἀφορῶντα τὴν διάδοσιν τῆς παιδείας, νὰ συγκεντρώσῃ περὶ ἑαυτὸ τοὺς θέλοντας νὰ συντελέσωσι πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς πατρίδος των, καὶ μεριμνήσῃ περὶ τῆς σκοπίμου χρήσεως τῶν μέσων, ἅτινα πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐκληροδότησαν εἰς αὐτὴν πολλὰ τῶν μεγάλων αὐτῆς τέκνων. Τὴν θεραπείαν τῆς ἐλλείψεως ταύτης καὶ τὸν σχηματισμὸν τοιοῦτου ὄργανου προέθετο ἡ σύστασις τοῦ Ἑπειρωτικοῦ Συλλόγου.

Τοιαύτην τινὰ ἐλλειψιν, ἀλλ' ἔτι σπουδαιοτέραν καὶ μᾶλλον κατεπεύγουσαν προέθετο νὰ θεραπεύσῃ καὶ ἡ σύστασις τοῦ Θρακικοῦ Συλλόγου, ὅστις σκοπεῖ τὴν ὑποστήριξιν τῆς παιδείας καὶ τὴν διάδοσιν τῶν γραμμάτων ἐν Θράκῃ, ὅπου ὀλιγώτερα εὕρισκε προϋπάρχοντα μέσα νὰ διοργανώσῃ καὶ πλείονα ἐμπόδια νὰ ὑπερνικήσῃ.

Εἰς τὴν σύστασιν τῶν Συλλόγων τούτων οὐ μόνον ἐπεκρότησεν ὁ Σύλλογος ἡμῶν ἀλλ' ἔπραξε καὶ πᾶν ὅ,τι ἠδυνήθη πρὸς εὐκολίαν τοῦ σχηματισμοῦ αὐτῶν καὶ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν των. Προσεκάλεσεν αὐτοὺς ἵνα συνεδριάζωσιν ἐν τῇ αἰθούσῃ ἐν ἣ καὶ οὗτος ἐφιλοξενεῖτο, καὶ παρέσχεν αὐτοῖς πᾶσας τὰς πληροφορίες, ἃς εἶχε συλλέξει κατὰ

τὸ παρελθὸν ἔτος καὶ ἐξ ὧν οὗτοι ὠδηγήθησαν ἐν πολλοῖς πρὸς διανομὴν τῶν χρηματικῶν βοηθημάτων, ἅτινα συνέλεξαν πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἀπόρων σχολείων ἐν Ἑπιρῷ καὶ Θράκῃ. Ἐνεργῶν δὲ τοιουτοτρόπως ὁ ἡμέτερος Σύλλογος ἠτύχησε νὰ ἴδῃ ταχέως τὰς ἐλπίδας αὐτοῦ ἐπαληθευσάσας, καὶ παράδειγμα ἔστω αἱ πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἀπόρων σχολείων καὶ σύστασιν τοιούτων ὅπου δὲν ὑπάρχουσι γινόμεναι χρηματικαὶ βοήθειαι κατὰ τὸ λῆγον ἔτος, καθ' ὃ πρὸς ταῖς 1215 λ. ὀθ., ἃς θέλει διανεῖμει ὁ ἴδιος, διανεμηθήσονται ὡσαύτως παρὰ μὲν τοῦ Ἑπειρωτικοῦ Συλλόγου λ. ὀθ. 600 ἐν Ἑπιρῷ, παρὰ δὲ τοῦ Θρακικοῦ λ. ὀθ. 455 ἐν Θράκῃ.

Ἐκτὸς τῶν πρακτικῶν τούτων ὠφελειῶν ἡ σύστασις τῶν Συλλόγων τούτων ἐμπεριέχει καὶ σπουδαίαν πρόσodon εἰς τὴν διοργανώσιν τῶν ἐν γένει ἐργασιῶν τῶν Συλλόγων, οἵτινες ὑπάρχοντες σήμερον σχεδὸν εἰς πᾶσαν πόλιν, κατέστησαν ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων ὀργάνων τῆς διανοητικῆς ἀναπτύξεως τῆς Ἀνατολῆς. Πολλαπλασιασθέντες τοιουτοτρόπως οἱ Σύλλογοι ἔχουσιν ἀνάγκην οὐχὶ ἀπολύτου τινος συγκεντρώσεως, ἥτις ἠδύνατο νὰ βλάβῃ τὴν ἐλευθέραν ἐκάστου ἐνεργεῖαν, ἀλλὰ συστηματικῆς τινος συνεννοή-

σεως καὶ συνδέσμου, ὅστις νὰ συντελῆ εἰς τὴν ἀμοιβαίαν αὐτῶν βοήθειαν καὶ ὁδηγίαν. Ὁ σύνδεσμος δὲ οὗτος εὐκολώτερον θέλει ἐπιτευχθῆ, ἐὰν οἱ Σύλλογοι ἐκάστης ἐπαρχίας τεθῶσιν εἰς ἀμεσον συνάφειαν καὶ ἔλθωσιν εἰς ἐκτενεῖς καὶ συνεχεῖς σχέσεις μετὰ τοῦ κεντρικοῦ Συλλόγου τῆς ἐπαρχίας αὐτῶν· οἱ κεντρικοὶ δὲ Σύλλογοι ἐξακολουθῶσι τὴν τοιαύτην συνάφειαν καὶ σχέσιν μετὰ τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου. Τοιοῦτοτρόπως ὀργανιζομένη ἡ ἐργασία τῶν Συλλόγων θὰ εὐκολύνῃ τὴν ἐνέργειαν τῶν ἀτόμων ὑπὲρ τοῦ ὄλου καὶ τοῦ ὄλου ὑπὲρ τῶν ἀτόμων, καὶ θὰ φέρῃ τὸ μέγα ἐκπολιτιστικὸν ἀποτέλεσμα, τὸ ὁποῖον πάντες ἀναμένομεν παρ' αὐτῶν.

Τοιαῦτα εἰσὶ, Κύριοι, τὰ ἔργα τοῦ λήγοντος Συλλογικοῦ ἔτους, τῶν ὁποίων μόλις ἀμυδρὰν σκιαγραφίαν ἠδυνήθη νὰ δώσω ὑμῖν, ἕνεκα τοῦ στενοῦ τοῦ χρόνου, καὶ ἐν οἷς μετ' ἐγκαρδίου χαρᾶς βλέπω τὰς ἐλπίδας τοῦ Συλλόγου πραγματοποιουμένας. Ἐκφράζων δ' ὑμῖν τὴν σταθερὰν πεποίθησιν, ἣν μοὶ ἐμπνέει ἡ διετῆς διεύθυνσις τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ, ὅτι καὶ σπουδαίους αὗται παρήγαγον καρπούς, καὶ σπουδαιότερους ὑπόσχονται τῇ θεῖᾳ ἀρωγῇ διὰ τὸ μέλλον, καταστρέφω τὸν λόγον ἐπικαλούμενος τὴν ἠθικὴν καὶ ὕλικήν

ὑμῶν συνδρομὴν ὑπὲρ τῆς ὑποστηρίξεως καὶ προόδου αὐτοῦ, ἣτις ἔσεται συγχρόνως ἡ ὑποστήριξις τῶν γραμμάτων καὶ τοῦ πολιτισμοῦ ἐν τῇ πατρίδι ἡμῶν.

ΛΟΓΟΣ

ΠΡΟΚΛΕΟΥΣ ΒΑΣΙΛΔΟΥ

ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΝΤΟΣ ΤΗΝ ΠΡΟΕΔΡΕΙΑΝ.

Ἀξιότιμοι Συνάδελφοι!

Καταλαμβάνων τὸ τρίτον τὴν ἔδραν τοῦ προέδρου καθήκον θεωρῶ τὴν ἐμὴν πρὸς τὸν Σύλλογον ἐκφράσαι εὐγνωμοσύνην δι' ἣν περιποίησέ μοι τιμὴν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐμὴν μὴ ἀποκρύψαι λύπην, ὅτι τῶν ἐκτάκτων αὐτοῦ ἕνεκα περιστάσεων ἀναθεις ἐμοὶ τὴν προεδρείαν, αὐτὸς τῆς πείρας ἀπεστέρηται καὶ τῶν γνώσεων καὶ τοῦ ζήλου ἄλλων, πρὸς

οὐς τὴν τιμὴν ἀπονεῖμαι ταύτην ἔδει, διότι ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως αὐτοῦ οὐκ ἐπαύσαντο ἐργαζόμενοι καὶ πολλὰς καὶ μεγάλας παρέχοντες αὐτῷ ὑπηρεσίας. Κατανοεῖτε, ὅσον τὴν ἐμὴν προεδρείαν ἢ ἀποστέρησις αὕτη καθίστησι δυσχερῆ· ἀλλ' ἐγὼ τὸ βαρὺ τοῦτο ἀνεδέξασθαι φορτίον οὐκ ἐδίστασα ἐπιβληθέν μοι ἅπαξ ὑπὸ τοῦ Συλλόγου, τὸ μὲν εἰς τὴν φιλογενεῖαν τῶν πλουσίων ὁμογενῶν πεποithώς, ὧν ἡ συνδρομὴ καὶ σύμπραξις πρὸς εὐόδωσιν τῶν τοῦ Συλλόγου ἔργων ἀπαραίτητος, καὶ εἰς τὴν φιλικὴν εὐνοίαν, ἣν οἱ πλείστοι αὐτῶν διατελοῦσιν ἐπιδεικνύμενοί μοι, τὸ δὲ εἰς τὰς γνώσεις καὶ εἰς τὴν πρόθυμον συνεργασίαν τῶν περιστοιχιζόντων με συναδέλφων κοσμητόρων, καὶ εἰς τὸν ἀκάματον ζῆλον πάντων τῶν τοῦ Συλλόγου μελῶν. Διὰ τῆς κοινῆς δὲ ταύτης καὶ πολλαπλῆς συμπράξεως ἐλπίζομεν, ὅτι οὐ μικρὰ καὶ τοῦτο τὸ συλλογικὸν ἔτος κατορθωθήσονται.

Ἄλλὰ μηδένα λανθανέτω, ὅτι πολλὰ καὶ μεγάλα ὑπολείπονται ἡμῖν πράξει, ὅτε πρὸς συντέλεσιν μόνον τῆς οἰκοδομῆς δισχιλίων ἔτι καὶ πεντακοσίων χρῆζομεν ὀθωμανικῶν λιρῶν, ἅς ὅπωςδήποτε ἐκποριστέον. Ἄλλὰ τίνων οὐ δεόμεθα πρὸς ἐδραίωσιν καὶ τελείαν ἀποκατάστασιν τοῦ διανοητικοῦ καὶ ἠθικοῦ αὐτοῦ ἐποικοδομήμα-

τος, ὅπως ἀπ' αὐτοῦ, ὡς ἀπὸ φαινῆς ἐστίας, συγκεντρῶν ὁ Σύλλογος πάσας τὰς ἑαυτοῦ δυνάμεις καὶ ἐνεργείας, ἐκπέμπῃ αἰεὶ ὑπέρλαμπρον τὸ τῆς παιδείας καὶ ἐπιστήμης φῶς; Τί οὐκ ἐλλείπει ἡμῖν ἐξ ὧν οἱ κανονισμοὶ τοῦ Συλλόγου διακελεύονται; Ἄλλὰ καὶ τί οὐ διακελεύονται; Τῶν μὲν γὰρ ἄλλων οἱ κανονισμοὶ εὐάριθμά τινα ὀρίζουσι καὶ μεμετρημένα, οἱ δὲ τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου, οἶονε τοῦ τελείου καὶ ἰδανικοῦ στοχαζόμενοι, τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα διακελεύονται, ὥστε καὶ τὸν καρτερικώτατον ἀποδειλιᾶν δύνανται ὡς ἀπαιτοῦντες ἀνέφικτα· οἷον κατ' αὐτοὺς ὁ Σύλλογος ὀφείλει δημοσίαν διατηρεῖν Βιβλιοθήκην καὶ Ἀναγνωστήριον, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ Ὀργανοθήκην καὶ Συλλογὰς ἀρχαιολογικὰς τε καὶ νομισματικὰς καὶ φυσιογραφικὰς. Ὁ Σύλλογος ὀφείλει ὡσαύτως μεριμνᾶν καὶ περὶ τῆς ἐπιστημονικῆς ἐξετάσεως ἀρχαίων μνημείων ἐν ταῖς ἐπαρχίαις κειμένων, καὶ περὶ συλλογῆς χειρογράφων καὶ ἐπιγραφῶν καὶ γεωγραφικῆς ὕλης ἀρχαίας τε καὶ νέας, ὅπως πολὰ τῶν ἡμετέρων χωρῶν ἀμφισβητούμενα ἢ καὶ ὄλως ἀγνοούμενα διευκρινηθῶσιν. Ὁ Σύλλογος τίθησιν ἐκ τῶν ἑαυτοῦ πόρων καὶ διαγωνίσματα πρὸς διάδοσιν τῆς παιδείας ἢ πρὸς λύσιν διαφόρων φιλολογικῶν καὶ ἀρχαιολογικῶν καὶ ἐπιστη-

μονικῶν ζητημάτων ὁ Σύλλογος ὀφείλει καὶ πόρους εὑρεῖν πρὸς ἔκδοσιν τῶν ἐλλήνων συγγραφέων τε καὶ τῶν πατέρων τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἄλλων διδακτικῶν καὶ ὠφελίμων βιβλίων κτλ.

Ἄλλὰ ποῦ ὁ Φιλολογικὸς Σύλλογος τοσούτους εὑρήσει πόρους, ὅπως πρὸς πάντα ταῦτ' ἐπαρκέσῃ; Τί δὴ παθῶν τοσαῦτα πράγματα ὡς ἴδια αὐτοῦ ἔργα ἐπέτρεψεν ἐν τοῖς κανονισμοῖς ἀναγραφῆναι; Μὴ ὑπ' ἀπειρίας ἢ ἀπερισκεψίας τοιοῦτόν τι ἐνεανιεύσατο; Ὁ Σύλλογος οὔτε ὑπ' ἀπειρίας ἀπεπλανήθη οὔτε ὑπ' ἀπερισκεψίας οὔτε ὑπὸ ματαίας ἐπιδείξεως, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ θερμουργοῦ ἐκείνου ἐνεφορήθη τοῦ ἐνορμῶντος δαιμονίου, ὃ ἡ ψυχὴ ἐστὶ τοῦ ἐλληνικοῦ χαρακτήρος καὶ δι' ὃ ὁ Ἕλληνας «νεωτεροποιός ἐστίν, ἵνα κατὰ Θουκυδίδην εἶπω, καὶ ἐπινοῆσαι ὀξὺς καὶ ἐπιτελέσαι ἔργω ἃ ἂν γινῶ, καὶ παρὰ δύναμιν τολμητής, καὶ παρὰ γνώμην κινδυνεύτης καὶ ἐπὶ τοῖς δεινοῖς εὐελπίς· καὶ τῷ μὲν σώματι ἀλλοτριωτάτῳ ὑπὲρ τῆς πατρίδος χρῆται, τῇ γνώμῃ δὲ οἰκειοτάτῃ ἐς τὸ πράσσειν τι ὑπὲρ αὐτῆς· καὶ ἃ μὲν ἂν ἐπινοήσας μὴ ἐπεξέλθῃ, οἰκεῖα ἀποστρέφεται ἡγεῖται, ἃ δ' ἂν ἐπελθῶν κτήσῃται, ὀλίγα πρὸς τὰ μέλλοντα τυχεῖν· μόνος γὰρ ἔχει τε ὁμοίως καὶ ἐλπίζει ἃ ἂν ἐπινοήσῃ διὰ τὸ ταχεῖαν τὴν ἐ-

πιχείρησιν ποιῆσθαι ὧν ἂν γινῶ. Καὶ ταῦτα μετὰ πόνων πάντα καὶ κινδύνων δι' ὅλου τοῦ αἰῶνος μοχθεῖ, καὶ ἀπολαύει ἐλάχιστα τῶν παρόντων διὰ τὸ αἰεὶ κτᾶσθαι, καὶ μῆτε ἐορτὴν ἄλλο τι ἡγεῖσθαι ἢ τὸ τὰ δέοντα πράξει».

Ὡστε εἴ τι ἡμαρτεν ὁ Σύλλογος παρὰ δύναμιν τολμήσας, εἰς ἐλληνικὸν ὑπέπεσεν ἀμάρτημα· ἀλλ' οὐχ ἡμαρτε· πολλοῦ γε καὶ δεῖ. Ὁ Σύλλογος τηλικαῦτα ἀνέλαβεν ἔργα πολλῶν καὶ μεγάλων χρήζοντα δαπανῶν, ἀκράδαντον ἔχων πεποιθήσιν, ὅτι εὑρήσει αἰεὶ πόρους (α) καὶ πηγὰς χρυσοβόρας τε καὶ ἀνεξαν-

(α) Μετ' ὀλίγας ἡμέρας, ἀφ' οὔ ἐξεφωνήθησαν οἱ λόγοι οὗτοι, ὁ Πρόεδρος τὰς ἐξῆς ἐλάμβανεν ἐπιστολάς.

Α'.

Φίλε κ. Ἡρ. Βασιάδην.

Ἐπιθυμῶν σφόδρα νὰ συντελέσω εἰς τὴν παγίωσιν καὶ τελείαν τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου ἀποκατάστασιν, προσφέρω δισχιλίαις (ἀρ. 2,000) ὀθωμανικὰς λίρας, ὅπως ἡ οἰκοδομὴ αὐτοῦ ἀποπερατωθῇ ἄνευ ἀναβολῆς. Πέποιθα δὲ ὅτι ἀπαλλακτόμενος οὕτως ὁ Σύλλογος τῶν φροντίδων τῆς ὑλικῆς οἰκοδομῆς, θέλει συγκεντρώσει πάσας αὐτοῦ τὰς δυνάμεις καὶ ἐνεργείας εἰς τὸ διανοητικὸν καὶ ἠθικὸν αὐτοῦ ἐποικοδόμημα, ὅπως ἀπ' αὐτοῦ, ὡς

τλήτους ἐν τῇ ἀνεξαντλήτῳ φιλογενείᾳ καὶ φιλομουσίᾳ καὶ ἐν τῇ ἑλληνικῇ καρδίᾳ τῶν ἡμετέρων ὁμογενῶν· μὴ γὰρ μέχρι τοῦδε ὀλίγα παρ' αὐτῶν εἴληφε δείγματα ἐξόχου φιλοπατρίας; Ἐναυλοὶ ἔτι οὐκ εἰσὶν ἐν ταῖς ἡμετέραις ἀκοαῖς οἱ πρὸς ἔπαινον αὐτῶν χθὲς ῥηθέντες λόγοι ἐν τῇ ἐπετείῳ τοῦ Συλλόγου ἑορτῇ; Τί εἶχεν ὁ Σύλλογος ὑπὲρ τῶν ἀπόρων σχολείων δαπανᾶν, ὅτε καὶ τὴν ὑποστήριξιν αὐτῶν ἀνεδέξατο; Οὐδὲν ἄλλο ἢ χρηστάς ἐλπίδας ἐπὶ τῆς φιλογενείας στηριζόμενας τῶν πλουσίων ὁμογενῶν, ὧν οὐκ ἐψεύσθη·

ἀπὸ φαινῆς ἐστίας, ἐκπέμπηται φεῖ διαλάμπον τὸ φῶς τῆς παιδείας καὶ τῆς ἐπιστήμης.

Τῇ 20ῇ μαΐου 1873.

Χρ. ΖΩΓΡΑΦΟΣ.

Β'.

Κύριε Βασιάδη.

Παρακαλῶ νὰ ἐγχειρίσητε τὰς ἐγκλείστους διακοσίας λίρας ὀθωμ. χρυσᾶς τῷ ἀξιότιμῳ κ. προέδρῳ τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου εἰς χρῆσιν τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις σχολείων.

Διατελῶ μετὰ πλείστης ὑπολήψεως,
πρόθυμος.

Α. ΗΦΑΙΣΤΙΑΔΗΣ.

διότι ἰδοὺ νῦν χιλίας ὑπὲρ αὐτῶν καὶ ἔτι πλείους ὀθωμανικὰς δαπανᾶς λίρας, τάχα δ' αὔριον ἔσεται καὶ ἄμεινον. Ὡστε καὶ περὶ τῶν ἄλλων μὴ ἀποδειλιῶμεν μηδ' ἀπελπίζωμεθα, ἀλλὰ θαρρόντες πρὸς ἐπιτέλεσιν χωρῶμεν παντός ὅ,τι εἰς τὴν διανοητικὴν καὶ ἠθικὴν συντελεῖ ἀνάπτυξιν τοῦ ἡμετέρου Γένους. Ὁ Σύλλογος ὡς ἐκ τῆς ὑψηλῆς περιωπῆς εἰς ἣν ἀνύψωσαν αὐτὸν αἱ ἔθνωφελεῖς αὐτοῦ ἐργασίαι καὶ τοῦ δημοσίου ἢ εὐνοια, ὀφείλει διευθύνειν τὴν πνευματικὴν κατὰ τὴν Ἀνατολὴν κίνησιν καὶ τὴν ἠθικὴν πρόοδον, καὶ τὰς ἐλλείψεις ὑποδεικνύει καὶ τὰ πρὸς θεραπείαν αὐτῶν μέσα· δυστυχῶς δὲ τὰ ἐλλείποντα οὐκ ὀλίγα εἰσὶν ὄν.

Α'. Μακεδονικὸς ἐν Κωνσταντινουπόλει φιλεκπαιδευτικὸς Σύλλογος πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἀπόρων ἐν Μακεδονίᾳ σχολείων καὶ τελιοτέρων τοῦ ἐν Σέρβραις Διδασκαλείου κατάρτισιν.

Β'. Θεσσαλικὸς φιλεκπαιδευτικὸς Σύλλογος πρὸς διάδοσιν τῆς δημοτικῆς παιδείσεως ἐν Θεσσαλίᾳ, ἢ τοσοῦτον τῶν ἄλλων ὑπολείπεται ἐπαρχιῶν.

Γ'. Σύλλογος ὑπὲρ τῆς γυναικείας παιδείσεως σκοπὸν καὶ μέλημα ἔξω τὴν εἰς τὸ γυναικεῖον φύλον τοῦ ἡμετέρου ἔθνους διάδοσιν τῆς πρώτης καὶ μέσης παιδείσεως καὶ τὴν

ἠθικὴν καὶ διανοητικὴν δι' αὐτῆς διάπλασιν καὶ μόρφωσιν. Καὶ πάντες μὲν ἀναγνωρίζομεν καὶ ἀνομολογοῦμεν, ὅτι ἀνευ τῆς γυναικείας παιδείσεως οὐδεμία ἐθνικὴ παιδείσις ἀσφαλῆς καὶ βεβαία· ἀλλ' ὅμως οὐδὲν μέχρι τοῦδε ἢ πάνυ σμικρὰ καὶ πενιχρὰ ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπὲρ αὐτῆς ἐπράξαμεν.

Δ'. Ἱερατικὸς Σύλλογος πρὸς ἐκπαίδευσιν τοῦ ὑποδεστέρου κλήρου, ὃς ἐκ τῶν σπλάγχων τοῦ λαοῦ ἐξερχόμενος καὶ καθ' ἑκάστην αὐτῷ συγκοινωνῶν καὶ ἀναστρεφόμενος πολλῶν ἀγαθῶν γίγνεσθαι πρόξενος δύναται, παιδείας τε καὶ νοῦ πεφωτισμένου εὐμοιρῶν.

Ε'. Διδασκαλεῖον ἐν Σμύρνη πρὸς κατάρτισιν δημοδιδασκάλων καὶ διδασκαλισσῶν, παρ' ὧν ἡ ταχεῖα προσδοκᾶται διάδοσις τῆς δημοτικῆς παιδείσεως καὶ ἡ ἀνά πᾶσαν τὴν Ἑλλάσσονα Ἀσίαν τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης ἐμπέδωσις.

Περὶ τούτων πάντως τὸ Προεδρεῖον, τὸ τοῦ Συλλόγου διασῶζον ἀξίωμα καὶ τοῦ ἐλληνικοῦ σοχαζόμενον χαρακτῆρος, μεριμνήσει καὶ πρὸς εὐόδωσιν οὐδενὸς φεισθήσεται μόχθου. Ὅσον δὲ τὸ ἐπ' ἐμοὶ οὔτε πρότερον ἐπαυσάμην φροντίζων καὶ ἐργαζόμενος ὑπὲρ αὐτῶν, οὔτε νῦν τὰ τοῦ Συλλόγου ἰθύνων παύσομαι μεριμνῶν, ἄλλως τε καὶ γινώσκων, ὅτι τούτων ἡ σύστασις λίαν ἐστὶ προδοπε-

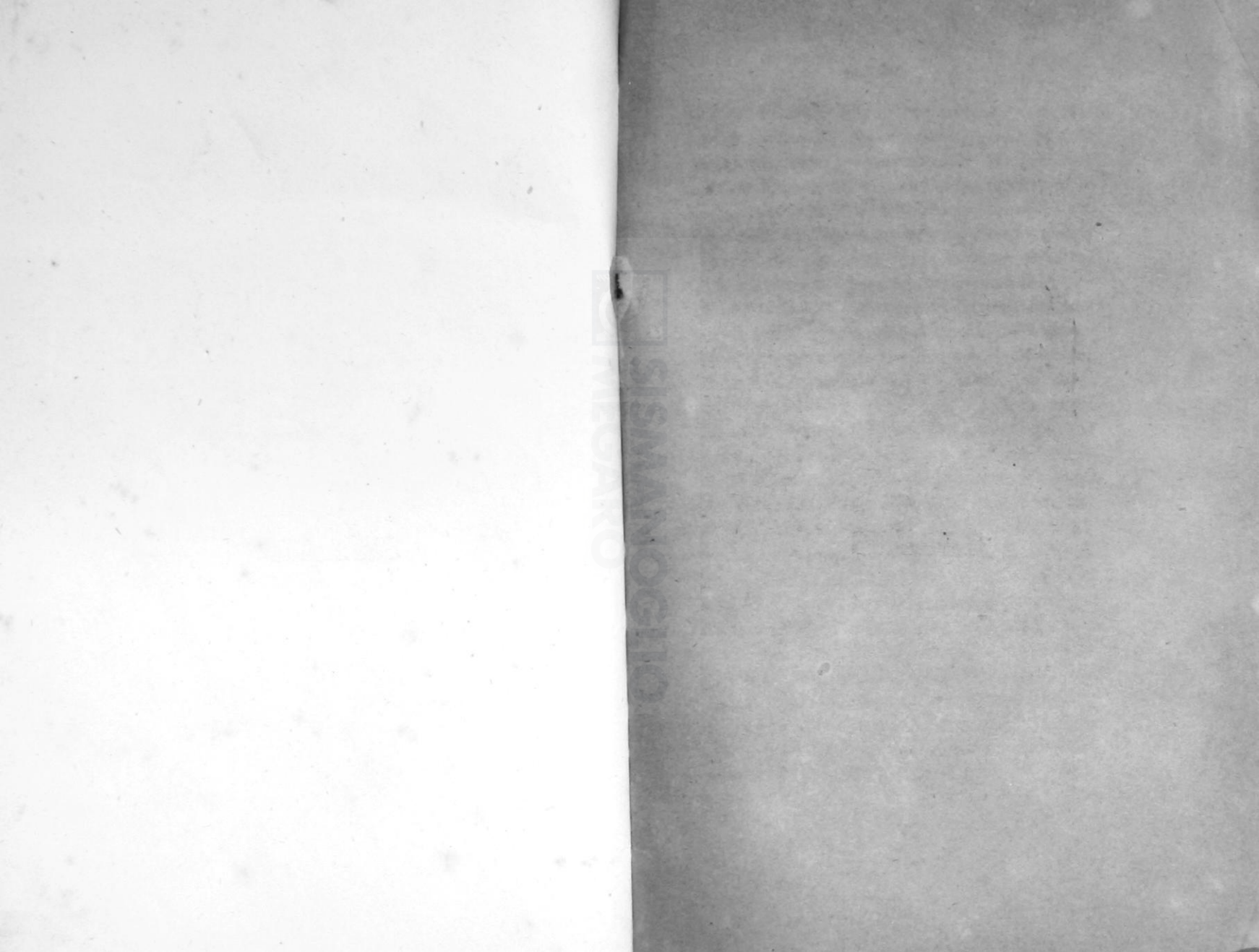
ποιημένη καὶ μικρᾶς τιнос πρὸς τὰ πρόσω δέονται κινήσεως, ὅπως τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν ἀρξῶνται. Τίς γὰρ ἀμφιβάλλει, ὅτι μετὰ τὰς γενναιοδωρίας τοῦ ἡμετέρου ἀντιπροέδρου κ. Α. Βλαστοῦ καὶ τῶν συνεταίρων αὐτῶ κ. Α. Συγγροῦ, Γ. Κορωνιοῦ καὶ Σ. Σκουλοῦδη ὑπὲρ τῶν ἀπόρων τῆς Μακεδονίας σχολείων, ὁ Μακεδονικὸς φιλεκπαιδευτικὸς Σύλλογος οὐχ ἰδρυθήσεται ἐν Κωνσταντινουπόλει τοιούτους ἔχων προστάτας καὶ ἀντιλήπτορας; Ἐπειτα τοσαύτη φιλοτιμία καὶ τηλικούτος ζῆλος πρὸς ἴδρυσιν Συλλόγων τὸ ἡμέτερον κατείληφεν ἔθνος ἐν αὐτοῖς τὰς πνευματικὰς αὐτοῦ καὶ ἠθικὰς δυνάμεις ἐνορῶν ἀξανομένης καὶ κραταιουμένης, ὥστε πολλαχοῦ ὡς αὐτοφυεῖς τῆς ἡμετέρας χώρας καρποὶ ἀνευ πολλῶν μόχθων ἀναβλασάνουσι. Τοιοῦτος καὶ ὁ ἀρτιγενὴς ἐνταῦθα φιλεκπαιδευτικὸς τῶν Ἀνδρίων Σύλλογος, ἀριστος οἰωνός, ὅτι καὶ ἄλλοι παραπλήσιοι ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ἐκπαιδείσεως τῶν νησιωτικῶν τοῦ λαοῦ κορασίων ἰδρυθήσονται.

Τούτων οὖν οὕτως ἐχόντων, ὁ Φιλολογικὸς Σύλλογος, ἅτε γενικὸς ἐπόπτης καὶ ἰθύντωρ τῆς πνευματικῆς τοῦ ἡμετέρου Γένους κατὰ τὴν Ἀνατολὴν κινήσεως, καθήκον ἔχει μέγα πρὸς ἀσφαλεστέραν ἐπιτυχίαν τοῦ κοινοῦ σκοποῦ, δι' ὃν οἱ Σύλλογοι καθιδρύν-

ται, στενωτέρας μετ' αὐτῶν ἐκάστοτε συνάπτειν σχέσεις, καὶ ἀρίστην τῶν ἑαυτοῦ ἐργασιῶν ἐπιτιθέμενος κορωνίδα, εἰς περιοδικὰς αὐτοῦ συγκαλεῖν συνόδους προσκαλῶν ἅμα καὶ ἄλλους λογίους, ὅπως ἐν αὐταῖς φιλολογικὰ τε καὶ ἀρχαιολογικὰ καὶ ἐκπαιδευτικὰ καὶ ἐπιστημονικὰ ζητήματα εἰς τὰς ἡμετέρας ἀναφερόμενα χώρας συζητῶνται καὶ διαλευκαίνονται.

Τοιαῦτά εἰσι τὰ ἔργα, εἰς ἃ ὁ Σύλλογος καὶ τὸ προεδρεῖον αὐτοῦ ἀσχοληθήσονται οὐδόλως τῶν ἄλλων αὐτοῦ ἐργασιῶν παραμελοῦντες· εἰ δ' ἔξεστιν ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε πεπραγμένων αὐτῷ εἰκάσαι καὶ περὶ τῶν μελλόντων πολλὰ καὶ ἀγαθὰ εἰκὸς ἐστὶ προσδοκᾶν. Ἀλλὰ καιρὸς χάριτας τῷ πρὸ ἡμῶν προεδρεῖω ἀποδοῦναι δι' οὗς πρὸς εὐδοκίμησιν τοῦ Συλλόγου κατέβαλε μόχθους καὶ ἀγῶνας· προτείνω λοιπὸν ὅπως ὁ Σύλλογος τὰς ἑαυτοῦ εὐχαριστίας τοῖς τε ἄλλοις τοῦ προεδρείου μέλεσιν ἐκφράσῃ καὶ μάλιστα τῷ κ. Κ. Καραπάνῳ, ὃς ἐπὶ δύο ἔτη ὡς πρόεδρος διὰ τῆς συντόνου ἐφαρμογῆς τοῦ νέου κανονισμοῦ καὶ τῆς ἀναπτύξεως τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συλλόγου τὸν καλὸν ὑπὲρ τῆς προαγωγῆς αὐτοῦ καὶ παγιώσεως ἠγωνίσασα ἀγῶνα.

SIMEGARO
SISMANOLOGIO

